

УДК 338.24

Гуціна Анна Іванівна

*студентка факультету фінансів, підприємництва та обліку
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПЦІЙ «ЗЕЛЕНОЇ» ТА «СИНЬОЇ» ЕКОНОМІКИ

***Анотація.** У статті розглядаються основні засади двох сучасних економічних моделей, порівнюються їхні характеристики та визначаються переваги кожної для економіки.*

***Ключові слова:** «зелена економіка», «синя економіка», модель економіки.*

Постановка проблеми. З кожним роком діяльність людства все більше впливає на нашу планету – забруднюються води світового океану, зростають площі смітників, при цьому скорочуються запаси корисних копалин, зменшується обсяг чистої питної води. Також гострішими стають і інші проблеми. Держави, створені для захисту свого населення, досі не досягнули прийнятного рівня соціальної рівності. Саме тому відбувається переосмислення існуючих економічних моделей, створення нових концепцій. Проте важливо обрати найоптимальнішу модель, що найкраще підійде під сучасні економічні реалії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концепція «зеленої економіки» широко обговорюється багатьма науковцями, міжнародними організаціями вже понад 30 років. В той же час ідеї «синьої економіки» набули поширення не так давно, популяризатором ідеї став Гюнтер Паулі,

що окреслив свою концепцію в доповіді Римському Клубу «Синя економіка: 10 років, 100 інновацій, 100 мільйонів робочих місць».

Виклад основного матеріалу. Концепція «зеленої економіки» останнім часом піддається критиці. Так, Дороті Гурейро, що представляє організацію Focus on the Global South з Таїланду, заявила, що модель зеленого зростання не є альтернативою традиційному економічному розвитку. На її думку, це той же капіталізм, проте більш «озеленений», а спроба надати економічну ціну природним ресурсам і організувати ринки екосистем може найбільшою мірою вдарити по найменш соціально захищеним і найменш освіченим групам населення [1].

Тому на противагу «зеленій» з'явилась нова концепція «синьої» економіки, яка на даний момент лише починає набирати популярності. Пропонуємо порівняти основні постулати обох моделей задля визначення відмінностей між ними.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика концепцій «зеленої» та «синьої» економіки

	Зелена економіка	Синя економіка
Позиція щодо сталого розвитку	Мета „зеленої” економіки – формування дієвого середовища для економічного і соціального прогресу, що базується на мінімізації негативного впливу на довкілля та ефективному використанні природних ресурсів при збереженні гідного рівня життя населення. Фактично є продовженням концепції сталого розвитку.	Інвестиції в технології майбутнього не лише задля отримання вигод нашими нащадками у майбутньому, але й в теперішньому часі.
Позиція щодо природних ресурсів	Захист, збереження, відтворення природних ресурсів і недопущення безповоротної втрати біорізноманіття шляхом мінімізації негативного антропогенного впливу на оточуюче середовище, збереження та відтворення зелених насаджень, забезпечення цілісності екосистем.	Основна увага на максимальне використання ресурсів, акцент на безвідходності виробництва.

Продовження табл. 1

Вартість капіталовкладень	Потребує значних вкладень в реалізацію проектів.	Проекти не потребують значних вкладень і є самокупними.
Наявність соціального ефекту	Пропагує соціальну, економічну, гендерну рівність, яка досягається в основному шляхом державного втручання.	Ведення бізнесу з отриманням соціальних вигод.
Позиція щодо отримання прибутку	Акцент на екологічність та соціальну спрямованість, прибуток не є ціллю моделі.	Екологічне підприємство може і має бути прибутковим.

Як бачимо з табл. 1, обидві моделі передбачають підтримку сталого розвитку та націлені на економічний і соціальний прогрес із мінімізацією негативного впливу на навколишнє середовище. В той же час кожна модель прагне ефективніше використовувати природні ресурси, проте «зелена економіка» більш спрямована на порятунок планети від втрати біорізноманіття ніж «синя», гаслом якої є «в природі немає відходів; кожний побічний продукт є джерелом для іншого продукту» .

Основним недоліком «зеленої» моделі є вартість її впровадження, через що вона є недоступною для бідніших країн та непривабливою для інвесторів. Це одна з основних причин виникнення «синьої» концепції, проекти якої не лише не потребують значних вкладень, але й націлені на одержання прибутку у майбутньому.

Ще однією вагомою відмінністю є необхідність значної державної підтримки при впровадженні «зеленої економіки». Як було зазначено, проекти потребують значних капіталовкладень, саме тому більшості з них необхідні державні дотації. Також часто держави вдаються до різноманітних податкових пільг підприємствам, які впроваджують «зелені» технології. За «синьої економіки» усі соціальні вигоди отримуються саме за рахунок впровадження підприємствами інновацій власними силами. Кожна з ідей «синьої економіки» побудована таким чином, щоб за мінімум вкладень отримати максимум результату. Яскравим прикладом є вирощування грибів на кавових відходах. Біомаса, що утворюється в

процесі виробництва кави, є чудовим субстратом для отримання високих урожаїв [2].

Висновок. Таким чином, попри те, що «зелена економіка» є основною ціллю провідних держав, вартість капіталовкладень, необхідність високого рівня державного втручання, що є неприпустимим для ринкової економіки, загрози для малоосвіченого та небагатого населення є вагомими недоліками цієї моделі. «Синя» модель покликана нівелювати перелічені недоліки, тобто її не можна вважати самостійною концепцією, проте вона є важливим доповненням «зеленої» моделі.

Література

1. Зеленая экономика не устояла перед кризисом. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/2272188>.
2. Доклад Римского клуба 2018. URL: <https://habr.com/ru/company/philtech/blog/416791>.